

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS BESLUT (nionde avdelningen)

den 16 januari 2014*

”Jordbruk — Förordning (EG) nr 1698/2005 — EJFLU — Krav som ställs på de lokala aktionsgruppernas juridiska form — Ändring av dessa krav — Medlemsstaternas behörighet — Gränser”

I mål C-24/13,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Fővárosi közigazgatási és munkaügyi bíróság (Ungern) genom beslut av den 3 januari 2013, som inkom till domstolen den 21 januari 2013, i målet

Dél-Zempléni Nektár Leader Nonprofit kft.

mot

Vidékfejlesztési miniszter,

meddelar

DOMSTOLEN (nionde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M. Safjan samt domarna J. Malenovský och A. Prechal (referent),

generaladvokat: P. Cruz Villalón,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

med hänsyn till att domstolen, efter att ha hört generaladvokaten, har beslutat att i enlighet med artiklarna 53.2 och 99 i domstolens rättegångsregler avgöra målet genom särskilt uppsatt beslut som är motiverat,

följande

Beslut

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av rådets förordning (EG) nr 1698/2005 av den 20 september 2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) (EGT L 277, s. 1) och av kommissionens förordning (EG) nr 1974/2006 av den 15 december 2006 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1698/2005 (EGT L 368, s. 15).

* Rättegångsspråk: ungerska.

- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Dél-Zempléni Nektár Leader Nonprofit kft. (nedan kallat DZNLN) och vidékfejlesztési miniszter (ministern för landsbygdsutveckling). Målet rör ett beslut om återkallande av DZNLN:s godkännande som lokal aktionsgrupp.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 3 Reglerna för EJFLU:s verksamhet återfinns i förordning nr 1698/2005.

- 4 I artikel 15.1 i förordningen föreskrivs följande:

”Den verksamhet i medlemsstaterna som EJFLU är involverad i skall genomföras via landsbygdsutvecklingsprogram. Genom dessa program skall en landsbygdsutvecklingsstrategi genomföras via ett antal åtgärder som samordnas i enlighet med de axlar som anges i avdelning IV och vars mål kan uppnås med hjälp av stöd från EJFLU.

Programmen skall omfatta perioden 1 januari 2007–31 december 2013.”

- 5 Vad gäller stödordningens axel 4, ”Leader”, föreskrivs följande i artikel 61 i förordning nr 1698/2005:

”Leaderdimensionen skall innehålla åtminstone följande:

- a) Områdesbaserade lokala utvecklingsstrategier för väl definierade subregionala landsbygdsområden.
- b) Lokala partnerskap med deltagare från såväl den offentliga som den privata sektorn (nedan kallade ”lokala aktionsgrupper”).
- c) Underifrånperspektiv med beslutanderätt för lokala aktionsgrupper i fråga om att utarbeta och genomföra lokala utvecklingsstrategier.
- d) Ett sektorsövergripande utformande och genomförande av strategin som bygger på samverkan mellan aktörer och projekt från olika sektorer i den lokala ekonomin.

...

- g) Nätverkssamarbete mellan olika lokala partnerskap.”

- 6 Artikel 62 i förordning nr 1698/2005 har rubriken ”Lokala aktionsgrupper” och lyder enligt följande:

”1. Partnerskapets helhetssyn på den lokala utvecklingen skall konkretiseras av lokala aktionsgrupper som skall

- a) föreslå en integrerad lokal utvecklingsstrategi som åtminstone grundar sig på de inslag som anges i artikel 61 a–d och g och ansvara för att den blir genomförd,
- b) vara en grupp som godkändes för initiativen Leader II ... eller Leader+ ... eller som uppfyller kraven för Leaderdimensionen, eller en ny grupp som företräder partner från olika socioekonomiska sektorer på lokal nivå inom det berörda territoriet; på beslutsfattande nivå skall näringslivets och arbetsmarknadens organisationer och andra företrädare för det civila samhället, t.ex. jordbrukare, landsbygdens kvinnor och ungdomar samt deras sammanslutningar, utgöra minst 50 % av det lokala partnerskapet,

c) visa att de har förmågan att utarbeta och genomföra sin utvecklingsstrategi inom området.

2. Förvaltningsmyndigheten skall se till att de lokala aktionsgrupperna antingen utser en administrativ och ekonomisk samordnare som har kapacitet att ansvara för hur offentliga medel används och se till att partnerskapet fungerar på ett tillfredsställande sätt, eller går samman i ett organ med rättslig status som ger garantier för att partnerskapet fungerar på ett tillfredsställande sätt och att offentliga medel används på ett korrekt sätt.

...

4. De lokala aktionsgrupperna skall välja ut de projekt som skall finansieras enligt strategin. De kan också välja ut samarbetsprojekt.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 7 DZNLN är ett aktiebolag utan vinstsyfte som godkändes som lokal Leaderaktionsgrupp av Új Magyarország Vidékfejlesztési Program Irányító Hatósága (myndighet med ansvar för landsbygdsutvecklingsprogrammet ”Nya Ungern”) genom beslut av den 26 september 2008.
- 8 DZNLN bedrev därefter verksamhet som lokal Leaderaktionsgrupp i enlighet med gällande föreskrifter i såväl unionsrätten som den nationella rätten.
- 9 Genom beslut av den 26 april 2012 återkallades DZNLN:s godkännande, med verkan från och med den 30 april 2012. Som skäl angavs att det följer av 2 § 1–3 i dekret 54/2011 från ministeriet för landsbygdsutveckling att det från och med det datumet endast är föreningar som kan ges beteckningen lokal Leaderaktionsgrupp, vilket betyder att till exempel enheter som, liksom DZNLN, bedriver sin verksamhet i form av ett handelsföretag utan vinstsyfte inte kan betecknas som lokal Leaderaktionsgrupp.
- 10 DZNLN överklagade beslutet till Fővárosi közigazgatási és munkaügyi bíróság (Budapests domstol för förvaltningsmål och arbetstvister), vilken ställde sig frågan huruvida beslutet var förenligt med förordningarna nr 1698/2005 och 1974/2006. Målet vilandeförklarades och följande tolkningsfrågor hänsköts till EU-domstolen:
 - ”1) Kan [förordningarna nr 1698/2005 och 1974/2006] tolkas så, att de lokala aktionsgrupper som skapas på området för jordbruksstöd endast kan bedriva verksamhet i en medlemsstat i en i lag föreskriven juridisk form?
 - 2) Kan den nationella lagstiftaren, mot bakgrund av de ovannämnda förordningarna, införa en annorlunda reglering som innebär att det endast är lokala aktionsgrupper som har en viss juridisk form som godkänns, och därmed uppställa andra, strängare, krav än vad som föreskrivs i artikel 62.1 i förordning nr 1698/2005?
 - 3) Räcker det enligt de ovannämnda förordningarna med att de lokala aktionsgrupperna i en medlemsstat uppfyller de krav som föreskrivs i artikel 62.1 i förordning nr 1698/2005? Kan en medlemsstat inskränka nämnda bestämmelse genom att införa andra formella eller rättsliga krav för de enheter som uppfyller kraven i artikel 62.1 i förordning nr 1698/2005?
 - 4) Kan de ovannämnda förordningarna tolkas så att det står varje medlemsstat fritt att skönsmässigt besluta att upplösa vissa lokala aktionsgrupper som uppfyller kraven i artikel 62.1 i förordning nr 1698/2005 och som, under hela den tid då de har varit verksamma, har rättat sig efter samtliga relevanta bestämmelser i såväl nationell rätt som i gemenskapsrätten, och att enbart tillåta lokala aktionsgrupper som ges en ny juridisk form?

- 5) Kan de ovannämnda förordningarna tolkas så att en medlemsstat, i förekommande fall, får göra ändringar i de bestämmelser som reglerar de lokala aktionsgruppernas arbete även när det gäller redan pågående stödprogram eller programperioder?
- 6) Hur ska de ovannämnda förordningarna tolkas vid ett avskaffande av lokala aktionsgrupper som alltid har utfört sin verksamhet på ett effektivt sätt och i enlighet med gällande regler? Vad sker i ett sådant fall med de skyldigheter och rättigheter som har uppkommit för de lokala aktionsgrupperna, särskilt med beaktande av samtliga de personer som berörs?
- 7) Kan artikel 62.2 i [förordning nr 1698/2005] tolkas så, att det är godtagbart och rättsenligt att en medlemsstat inför en bestämmelse innehållande ett krav på att lokala Leader-aktionsgrupper som utgör handelsföretag utan vinstsyfte inom ett år ska omvandlas till föreningar, med motiveringen att föreningsformen är den enda juridiska form som gör att upprättandet av ett nätverk mellan lokala partner kan garanteras på ett vederbörligt sätt, med hänsyn till att det grundläggande syftet för ett handelsföretag enligt gällande ungersk rätt är att skapa vinst och att förekomsten av ekonomiska intressen gör det omöjligt att fritt söka och rekrytera nya partner?"

Prövning av tolkningsfrågorna

- 11 Inledningsvis erinrar domstolen för det första om att det följer av artikel 99 i domstolens rättegångsregler att om svaret på en fråga i en begäran om förhandsavgörande klart kan utläsas av rättspraxis eller inte lämnar utrymme för rimligt tvivel, får domstolen på förslag av referenten och efter att ha hört generaladvokaten när som helst avgöra målet genom särskilt uppsatt beslut som är motiverat. I det förevarande målet ska denna bestämmelse tillämpas på frågorna 1–5 och 7.
- 12 För det andra framgår det av artikel 53.2 i rättegångsreglerna att om det är uppenbart att en begäran inte kan tas upp till prövning, får domstolen, efter att ha hört generaladvokaten, när som helst avgöra målet genom särskilt uppsatt beslut som är motiverat. I det förevarande målet ska denna bestämmelse tillämpas på fråga 6.

Frågorna 1–3

- 13 Den hänskjutande domstolen har ställt de tre första frågorna, vilka ska prövas gemensamt, för att få klarhet i huruvida förordningarna nr 1698/2005 och nr 1974/2006 ska tolkas så, att de kräver, förbjuder eller tillåter nationella bestämmelser som innebär att en lokal aktionsgrupp som uppfyller samtliga villkor i artikel 62.1 i förordning nr 1698/2005 dessutom har en skyldighet att utöva sin verksamhet i en viss juridisk form samt att uppfylla andra därmed sammanhängande krav.
- 14 Domstolen erinrar för det första om att bestämmelserna i en förordning, på grund av deras beskaffenhet och funktion i unionens rättskällesystem, i allmänhet har omedelbara verkningar i de nationella rättsordningarna, utan att det krävs något antagande av tillämpningsföreskrifter från de nationella myndigheternas sida. Vissa bestämmelser i förordningar kan emellertid fordra att medlemsstaterna antar tillämpningsföreskrifter för att de ska kunna genomföras (se, bland annat, dom av den 25 oktober 2012 i mål C-592/11, Ketelä, punkt 35 och där angiven rättspraxis).
- 15 Enligt fast rättspraxis får medlemsstaterna anta tillämpningsbestämmelser till en förordning så länge de inte hindrar förordningens direkta tillämplighet, inte döljer dess unionsrättsliga karaktär och klagör att de utnyttjar det utrymme för skönsmässig bedömning som de förfogar över enligt den nämnda förordningen, samt håller sig inom gränserna för förordningens bestämmelser (domen i det ovannämnda målet Ketelä, punkt 36 och där angiven rättspraxis).

- 16 Det är utifrån de relevanta bestämmelserna i den aktuella förordningen – tolkade mot bakgrund av förordningens syfte – som det ska avgöras om de förbjuder, ålägger eller tillåter medlemsstaterna att anta vissa tillämpningsbestämmelser och, i sistnämnda fall, om den berörda bestämmelsen omfattas av medlemsstaternas utrymme för skönsmässig bedömning (domen i det ovannämnda målet Ketelä, punkt 37 och där angiven rättspraxis).
- 17 För det andra ska det erinras om att det framgår av artikel 51.1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan) att stadgans bestämmelser är tillämpliga på medlemsstaterna när dessa tillämpar unionsrätten. Medlemsstaterna är, när de gör detta, likaså skyldiga att iaktta de allmänna principerna i unionsrätten, såsom bland annat principen om likabehandling, rättssäkerhetsprincipen, principen om skydd för berättigade förväntningar och proportionalitetsprincipen (se, bland annat, dom av den 20 juni 2002 i mål C-313/99, Mulligan m.fl., REG 2002, s. I-5719, punkt 46, och av den 4 juni 2009 i mål C-241/07, JK Otsa Talu, REG 2009, s. I-4323, punkt 46).
- 18 Mot bakgrund av de omständigheter som nämns ovan i punkterna 15 och 16 konstaterar domstolen att förordning nr 1698/2005 inte innehåller några regler om att lokala aktionsgrupper måste ha en viss juridisk form. I förordningen föreskrivs enbart, i artikel 62.2, att förvaltningsmyndigheten ska se till att de lokala aktionsgrupperna antingen utser en administrativ och ekonomisk samordnare som har kapacitet att ansvara för hur offentliga medel används och se till att partnerskapet fungerar på ett tillfredsställande sätt, eller går samman i ett organ med rättslig status som ger garantier för att partnerskapet fungerar på ett tillfredsställande sätt och att offentliga medel används på ett korrekt sätt.
- 19 Under dessa förhållanden, och med beaktande särskilt av den valmöjlighet som förvaltningsmyndigheten ges i den sistnämnda bestämmelsen, kan förordning nr 1698/2005 inte tolkas som att medlemsstaterna har en skyldighet att föreskriva att lokala aktionsgrupper ska anta en viss juridisk form.
- 20 Vidare konstaterar domstolen att artikel 62.2 inte heller kan tolkas som att den hindrar medlemsstaterna från att kräva att de lokala aktionsgrupperna antar en viss juridisk form, och därmed ge företräde för ett av de två tillvägagångssätt som det hänvisas till i nämnda bestämmelse.
- 21 Såsom det framgår av själva lydelsen i den sistnämnda bestämmelsen är dess enda syfte att partnerskapet ska fungera på ett tillfredsställande sätt och att det ska ha kapacitet att se till att offentliga medel används på ett korrekt sätt.
- 22 Med beaktande av bland annat uppgifterna i artiklarna 61 och 62.1 i förordning nr 1698/2005 – varav det framgår att en lokal aktionsgrupp utgör ett partnerskap som har deltagare från såväl den offentliga som den privata sektorn, som innefattar många olika sorters privata partner, som måste ha beslutanderätt och förmåga att utarbeta och genomföra den lokala utvecklingsstrategi för vilken det ansvarar – finner domstolen att skyldigheten att använda en viss juridisk form vid upprättandet av en sådan grupp på ett mycket effektivt sätt kan bidra till att detta syfte uppnås. Införandet av en sådan skyldighet omfattas följaktligen principiellt sett av det utrymme för skönsmässig bedömning som medlemsstaterna förfogar över vid genomförandet av förordning nr 1698/2005.
- 23 När det slutligen gäller frågan huruvida de nationella myndigheterna vid införandet av sådana bestämmelser som de som är i fråga i det nationella målet har hållit sig inom det område för skönsmässig bedömning som de åtnjuter vid genomförandet av förordning nr 1698/2005, konstaterar domstolen att det följer av fast rättspraxis att det krävs att den nationella domstolen klargör den faktiska och rättsliga bakgrunden till de frågor som ställs, eller att den åtminstone förklarar de faktiska omständigheter som ligger till grund för dessa frågor, eftersom det är nödvändigt att komma fram till

en tolkning av unionsrätten som är användbar för den nationella domstolen (se, bland annat, dom av den 31 januari 2008 i mål C-380/05, *Centro Europa 7*, REG 2008, s. I-349, punkt 57 och där angiven rättspraxis).

- 24 Det bör i detta sammanhang framhållas att bortsett från uppgiften att det i 2 § 1–3 i dekret 54/2011 föreskrivs att det från och med den 30 april 2012 endast är sådana enheter som utgör föreningar som kan ges beteckningen lokal Leaderaktionsgrupp, innehåller beslutet om hänskjutande inga uppgifter om de övriga villkor och bestämmelser som ingår i den nya rättsliga regleringen. Det preciseras inte heller vilka särskilda juridiska särdrag som "föreningarna" måste ha enligt tillämplig nationell rätt. Inte heller innehåller beslutet någon närmare information om den tidigare regleringen i nationell rätt eller några klara uppgifter om de skäl som föranledde den behöriga myndigheten att ersätta den tidigare rättsliga regleringen med den nya.
- 25 Domstolen finner sålunda att beslutet om hänskjutande inte gör det möjligt för den att förse den hänskjutande domstolen med andra uppgifter än dem, av allmän art, som det erinras om ovan i punkterna 15–17.
- 26 Det ska i detta sammanhang erinras om att de uppgifter som lämnas i begäran om förhandsavgörande inte bara ska göra det möjligt för domstolen att lämna användbara svar, utan också ge såväl medlemsstaternas regeringar som andra berörda parter möjlighet att avge yttranden i enlighet med artikel 23 i stadgan för Europeiska unionens domstol. Det följer av fast rättspraxis att det åligger domstolen att se till att denna möjlighet finns, eftersom det enligt nyssnämnda bestämmelse endast är begäran om förhandsavgörande som delges de berörda parterna (se, bland annat, beslutet av den 28 juni 2000 i mål C-116/00, *Laguillaumie*, REG 2000, s. I-4979, punkt 14 och där angiven rättspraxis).
- 27 Den omständigheten att den ungerska regeringen i sitt skriftliga yttrande har lagt sig vinn om att mer noggrant redogöra för den nationella regleringens utformning – om vilken det krävs kännedom för att kunna lämna några, i förekommande fall mer exakta, svar på de frågeställningar som tas upp i tolkningsfrågorna – kan således inte kompensera för de brister som beslutet om hänskjutande är behäftat med.
- 28 Dessutom ska det understrykas att även om frågorna från den hänskjutande domstolen formellt sätt avser förordning nr 1974/2006, har nämnda domstol varken i frågorna eller i den övriga delen av beslutet om hänskjutande angett någon viss bestämmelse i förordning nr 1974/2006 som den, särskilt, begär tolkning av. Än mindre har den lämnat någon som helst förklaring till vilken koppling som skulle kunna finnas mellan en sådan bestämmelse och det nationella målet eller saken i detta mål. Under dessa förhållanden saknas skäl att pröva de hänskjutna frågorna mot bakgrund av förordning nr 1974/2006.
- 29 Mot bakgrund av det ovan anförda ska de första tre frågorna besvaras enligt följande. Bestämmelserna i förordning nr 1698/2005, särskilt artiklarna 61 och 62, ska tolkas så, att de inte kräver och i princip inte heller förbjuder nationella bestämmelser som innebär att en lokal aktionsgrupp som uppfyller samtliga villkor i artikel 62.1 i förordningen endast kan utöva sin verksamhet i en viss juridisk form. Det ankommer dock på den hänskjutande domstolen att, med beaktande av samtliga av bestämmelsernas relevanta särdrag, försäkra sig om att dessa bestämmelser inte hindrar förordningens direkta tillämplighet och klagör att de utnyttjar det utrymme för skönsmässig bedömning som medlemsstaterna förfogar över enligt den nämnda förordningen, samt håller sig inom gränserna för förordningens bestämmelser. Likaså måste den försäkra sig om att de nationella bestämmelserna är förenliga med bestämmelserna i stadgan och med de allmänna principerna i unionsrätten.

Frågorna 4, 5 och 7

- 30 Den hänskjutande domstolen har ställt frågorna 4, 5 och 7, vilka ska prövas gemensamt, för att få klarhet i huruvida unionsrätten utgör hinder för att nationella bestämmelser enligt vilka lokala aktionsgrupper endast kan utöva sin verksamhet i en viss juridisk form, efter en övergångsperiod på ett år, tillämpas på lokala aktionsgrupper som på vederbörligt sätt har upprättats i en annan juridisk form i enlighet med tidigare gällande nationella bestämmelser, trots att stödprogrammen och programperioden redan pågår.
- 31 Såsom framgår av punkt 17 i det förevarande beslutet är medlemsstaterna bland annat skyldiga att iaktta stadgan och de allmänna principerna i unionsrätten när de antar sådana bestämmelser som de som är i fråga i det nationella målet.
- 32 En av dessa allmänna principer är rättssäkerhetsprincipen enligt vilken det krävs att en reglering som innebär negativa konsekvenser i förhållande till enskilda ska vara klar och exakt, så att den enskilde kan förutse hur den kommer att tillämpas (se, bland annat, domen av den 7 juni 2005 i mål C-17/03, VEMW m.fl., REG 2005, s. I-4983, punkt 80 och där angiven rättspraxis).
- 33 Domstolen har redan slagit fast att en enskild inte kan ha berättigade förväntningar på att det inte kommer att göras någon som helst lagändring, utan att det enda som kan ifrågasättas är hur en sådan ändring tillämpas. Rättssäkerhetsprincipen innebär i detta sammanhang framför allt att lagstiftaren ska beakta aktörernas särskilda situation och i förekommande fall anpassa tillämpningen av de nya rättsliga bestämmelserna härefter (se domen i det ovannämnda målet VEMW m.fl., punkt 81, och där angiven rättspraxis).
- 34 I det här fallet kan det konstateras att en övergångsperiod på ett år för att ge de berörda aktörerna möjlighet att anpassa sig till sådana nya bestämmelser som de som är i fråga i det nationella målet i princip inte framstår som orimlig.
- 35 När det gäller övriga aspekter av dessa bestämmelser kan det konstateras att den hänskjutande domstolen i sin begäran om förhandsavgörande inte har lämnat tillräckligt med uppgifter för att domstolen ska kunna ge den ett användbart svar som är något mer än en påminnelse om de principer som det redan har erinrats om ovan i punkterna 15–17 och inom ramen för besvarandet av de tre första tolkningsfrågorna.
- 36 Bortsett från preciseringen av längden på övergångsperioden framstår nämligen den beskrivning av den nationella rättsliga regleringen som ges i beslutet om hänskjutande som bristfällig, vilket redan har påpekats ovan i punkt 24. Vidare saknas i beslutet helt uppgifter dels beträffande de villkor som gällde för det ursprungliga godkännandet som lokal aktionsgrupp och de rättsliga åtaganden som DZNLN i egenskap av lokal aktionsgrupp kunde göra gällande mot myndigheterna, dels om vad det konkret skulle innebära för en sådan enhet som DZNLN att omvandlas till förening inom ramen för den nya rättsliga reglering som införts genom dekret 54/2011, eller – om någon sådan förändring inte sker – att förlora sin ställning som lokal aktionsgrupp.
- 37 Mot denna bakgrund ska frågorna 4, 5 och 7 besvaras enligt följande. Unionsrätten hindrar i princip inte att nationella bestämmelser enligt vilka lokala aktionsgrupper endast kan utöva sin verksamhet i en viss juridisk form, efter en övergångsperiod på ett år, tillämpas på lokala aktionsgrupper som har upprättats i en annan juridisk form i enlighet med tidigare gällande nationella bestämmelser, trots att stödprogrammen och programperioderna redan pågår. Det gäller dock enbart under förutsättning att – vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att bedöma med beaktande av bland annat särdragen hos de på varandra följande nationella regleringarna och deras konkreta effekter – det vid tillämpningen av de nya bestämmelserna på sådana lokala aktionsgrupper klargörs att man utnyttjar

det utrymme för skönsmässig bedömning som medlemsstaterna förfogar över enligt förordning nr 1698/2005, samt att tillämpningen sker inom gränserna för förordningens bestämmelser och med iakttagande av stadgans bestämmelser och de allmänna principerna i unionsrätten.

Fråga 6

- 38 Den hänskjutande domstolen har ställt den sjätte frågan för att få klarhet i vilka konsekvenser som förordningarna nr 1698/2005 och 1974/2006 kan få vad gäller de skyldigheter och rättigheter som har uppkommit för en lokal aktionsgrupp när denna upphör att finnas till.
- 39 Det följer av fast rättspraxis att det – i det samarbete mellan EU-domstolen och de nationella domstolarna som har inrättats genom artikel 267 FEUF – uteslutande ankommer på den nationella domstolen, vid vilken målet anhängiggjorts och vilken har ansvaret för det rättsliga avgörandet, att mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i målet bedöma såväl om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken som relevansen av de frågor som ställs till domstolen. Följaktligen är domstolen i princip skyldig att meddela ett förhandsavgörande när de frågor som ställts avser tolkningen av unionsrätten (se, bland annat, dom av den 24 april 2012 i mål C-571/10, Kamberaj, punkt 40 och där angiven rättspraxis).
- 40 Det ankommer emellertid på domstolen att undersöka de omständigheter som har föranlett den nationella domstolens begäran om förhandsavgörande för att pröva sin egen behörighet. Den samarbetsanda som ska styra förfarandet för förhandsavgörande innebär nämligen att den nationella domstolen för sin del ska ta hänsyn till den uppgift som har anförtrotts EU-domstolen, vilken är att bidra till rättskipningen i medlemsstaterna och inte att yttra sig avseende allmänna eller hypotetiska frågor (se domen i det ovannämnda målet Kamberaj, punkt 41 och där angiven rättspraxis).
- 41 En begäran från en nationell domstol kan bara avvisas då det är uppenbart att den begärda tolkningen av unionsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller saken i målet vid den nationella domstolen eller då frågorna är hypotetiska eller EU-domstolen inte har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska eller rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för att den ska kunna ge ett användbart svar på de frågor som ställts till den (se domen i det ovannämnda målet Kamberaj, punkt 42 och där angiven rättspraxis).
- 42 I det aktuella fallet handlar det nationella målet om en tvist mellan DZNLN och Vidékfejlesztési Miniszter beträffande frågan huruvida ett beslut varigenom den sistnämnda har återkallat den förstnämndas godkännande som lokal aktionsgrupp var lagligt.
- 43 Däremot framgår det inte av någon av uppgifterna i nämnda beslut att det mål som den hänskjutande domstolen har att avgöra dessutom skulle handla om hur de skyldigheter och rättigheter som har uppkommit för en sådan lokal aktionsgrupp påverkas. Det kan således konstateras att den hänskjutande domstolen inte har visat på vilket sätt den sjätte frågan som har hänskjutits för förhandsavgörande har samband med de verkliga omständigheterna och saken i det mål som pågår vid denna (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Kamberaj, punkt 57).
- 44 Under dessa förhållanden finner domstolen att frågan inte avser en tolkning av unionsrätten som motsvarar något objektivt behov för den nationella domstolens avgörande (se, för ett liknande resonemang, beslut av den 24 mars 2011 i mål C-194/10, Abt m.fl., punkterna 37 och 38 samt där angiven rättspraxis).
- 45 Följaktligen är det uppenbart att den sjätte frågan inte kan prövas.

Rättegångskostnader

46 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (nionde avdelningen) följande:

- 1) **Bestämmelserna i rådets förordning (EG) nr 1698/2005 av den 20 september 2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU), särskilt artiklarna 61 och 62, ska tolkas så, att de inte kräver och i princip inte heller förbjuder nationella bestämmelser som innebär att en lokal aktionsgrupp som uppfyller samtliga villkor i artikel 62.1 i förordningen endast kan utöva sin verksamhet i en viss juridisk form. Det ankommer dock på den hänskjutande domstolen att, med beaktande av samtliga av bestämmelsernas relevanta särdrag, försäkra sig om att dessa bestämmelser inte hindrar förordningens direkta tillämplighet och klargör att de utnyttjar det utrymme för skönsmässig bedömning som medlemsstaterna förfogar över enligt den nämnda förordningen, samt håller sig inom gränserna för förordningens bestämmelser. Likaså måste den försäkra sig om att de nationella bestämmelserna är förenliga med bestämmelserna i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och med de allmänna principerna i unionsrätten.**
- 2) **Unionsrätten hindrar i princip inte att nationella bestämmelser enligt vilka lokala aktionsgrupper endast kan utöva sin verksamhet i en viss juridisk form, efter en övergångsperiod på ett år, tillämpas på lokala aktionsgrupper som har upprättats i en annan juridisk form i enlighet med tidigare gällande nationella bestämmelser, trots att stödprogrammen och programperioderna redan pågår. Det gäller dock enbart under förutsättning att – vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att bedöma med beaktande av bland annat särdragen hos de på varandra följande nationella regleringarna och deras konkreta effekter – det vid tillämpningen av de nya bestämmelserna på sådana lokala aktionsgrupper klargörs att man utnyttjar det utrymme för skönsmässig bedömning som medlemsstaterna förfogar över enligt förordning nr 1698/2005, samt att tillämpningen sker inom gränserna för förordningens bestämmelser och med iakttagande av bestämmelserna i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och de allmänna principerna i unionsrätten.**

Underskrifter